

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

EUROPOS SĄJUNGOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR INOVACIJŲ PROGRAMOS „EUROPOS HORIZONTAS“ AKCELERAVIMO VEIKLŲ PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS DARBO GRUPĖS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2026-05-19 Nr. TI2-1
„Microsoft Teams“ susitikimas

Posėdžio pirmininkas.

Posėdžio sekretorius.

Posėdis įvyko 2026 m. gegužės 7 d. 14.30 val.

Posėdyje dalyvavo Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ akceleravimo veiklų plano įgyvendinimo stebėsenos darbo grupės (toliau – Darbo grupė) nariai.

Posėdyje dalyvauja 11 Darbo grupės narių iš 13.

Kiti posėdžio dalyviai.

DARBOTVARKĖ:

1. Įžanga.
2. ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ akceleravimo veiklų įgyvendinimas.
3. Diskusija, kiti klausimai.

1. ĮŽANGA. Posėdžio pirmininkas pasveikino posėdžio dalyvius ir atkreipė dėmesį, kad tai – baigiamasis Darbo grupės posėdis. Posėdžio pirmininkas taip pat paminėjo, kad nors Darbo grupės sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio, tačiau pagrindinis jos tikslas – stebėti, kaip sekasi įgyvendinti programos „Europos horizontas“ akceleravimo veiklų planą, kokius rezultatus jis generuoja, įvertinti pasiektus rezultatus, atpažinti problemas ar trūkumus, laiku juos pašalinti ir, turint tinkamų pasiūlymų bei idėjų, priimti reikiamus sprendimus.

2. SVARSTYTA. ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ akceleravimo veiklų įgyvendinimas.

Darbo grupės narys išsamiai pristatė ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ (toliau – „Europos horizontas“) akceleravimo veiklų įgyvendinimą. Taip pat apžvelgė Lietuvos dalyvavimo programoje „Europos horizontas“ bei Europos atominės energijos bendrijos mokslinių tyrimų ir mokymo programoje (EURATOM) aspektus (pranešimas pridedamas).

Darbo grupės narys taip pat aptarė pagrindines pamokas, išmoktas įgyvendinant „Europos horizonto“ akceleravimo veiklas:

- būtinybę tiksliai formuluoti įsipareigojimus dokumentuose, aprašuose;
- nuolatinės rizikų stebėsenos svarbą;
- poreikį iš anksto įvertinti priemonių populiarumą ir pasirinkti tinkamą kvietimų organizavimo modelį;
- sudėtingumus, susijusius su valstybės pagalbos reglamentavimu ir įmonių statuso vertinimu.

Darbo grupės narys teigiamai įvertino pristatytus darbus, pastebėjo padarytą nemažą pažangą. Kartu jis atkreipė dėmesį, kad procesus reikėtų analizuoti sistemiškiau, o lyginant Lietuvos rezultatus su kitomis šalimis pasiūlė naudoti adekvatesnius rodiklius ir vertinti ne vien absoliučius skaičius, bet

ir šalies dydį, gyventojų skaičių ir kt. Taip pat pažymėjo, kad kai kurios šalys (pvz., Estija) geba geriau pritraukti finansavimą ar investicijas. Darbo grupės narys, remdamasis pristatytose skaidrėse pateikta informacija apie mokslo ir studijų institucijas ir įmones, gavusias paramą iš „Europos horizonto“ akceleravimo priemonių, pasiūlė papildomai įvertinti, kiek iš 195 unikalių Lietuvos dalyvių, dalyvaujančių „Europos horizonto“ projektuose, pasinaudojo šiomis priemonėmis, bei aiškiau parodyti jų poveikį. Taip pat pasiūlė atlikti detalesnę 195 „Europos horizonto“ dalyvaujančių Lietuvos organizacijų analizę pagal sektorius, organizacijų dydį ir kitus pūvius, siekiant nustatyti sritis, kuriose Lietuva turi didžiausią potencialą. Darbo grupės narys akcentavo, kad, pavyzdžiui, nacionaliniai kontaktiniai asmenys (angl. *National Contact Points*, NCP) daugiau dėmesio turėtų skirti stipriems ir gerus rezultatus demonstruojantiems sektoriams, o silpnai pasirodančių sričių dirbtinai neskatinti. Darbo grupės narys pabrėžė partnerystės ir tarptautinių ryšių svarbą – reikia nuolatinio darbo, kontaktų palaikymo, komandiruočių ir tinklaveikos, todėl būtinos ir praktiškos šias veiklas palaikančios priemonės.

Darbo grupės narys iškėlė klausimą, ar didesnė „Europos horizonto“ projektų finansavimo suma (esant panašiam koordinuojamų projektų skaičiui) nėra tiesiog pasekmė to, kad Lietuvoje smarkiai išaugo tyrėjų atlyginimai ir bendri kaštai. Kitaip tariant, ar pagerėję „rezultatai“ gal labiau susiję su pabrangimu, o ne su realiu proveržiu (pvz., didesne apimtimi, kokybe).

Darbo grupės narys atsakė, kad į geresnį Lietuvos dalyvavimą „Europos horizonte“ investuota ne tik „Europos horizonto“ akceleravimo priemonėmis, bet ir yra visa eilė kitų priemonių, pvz., 2021 metais pasirašytas partijų susitarimas dėl Lietuvos švietimo politikos, kuriame įtvirtintas įsipareigojimas, kad, nuo 2022 metų kasmet tolygiai augant valstybės finansavimui, 2030 metų pabaigoje valstybės biudžeto asignavimai mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklai aukštajame moksle ir valdžios sektoriuje siektų ne mažiau kaip 1 proc. BVP. Taigi, didesni finansavimo skaičiai iš dalies susiję su išaugusiais mokslininkų atlyginimais ir bendru valstybės investicijų didėjimu nuo 2022 metų. Tačiau pabrėžta, kad tai nėra vien kainų efektas – situacija gerėja ir dėl didesnės brandos: Lietuva jau geba laimėti didesnės apimties, sudėtingesnius projektus, kurie praeitime laikotarpyje būdavo sunkiau pasiekiami.

Darbo grupės narys pakvietė naudotis www.europoshorizontas.lt statistikos įrankiu, kuriame kaupiami Europos Komisijos duomenys apie dalyvavimo rezultatus ir pateikiama informacija įvairiais pūviais. Darbo grupės narys paminėjo, kad statistika rodo, jog Lietuva pagal „Europos horizonte“ pritrauktas lėšas dalyvauja vis sėkmingiau, tačiau lyderystės, t. y. koordinuojamų projektų, augimas išlieka ribotas. NCP atliktos apklausos atskleidžia to pagrindines priežastis: didelę administracinę našta ir tai, kad projekto koordinavimas „užrakina“ institucijos resursus viename projekte, tuo tarpu dalyvaujant partnerio teisėmis galima įsitraukti į daugiau projektų ir bendrai pritraukti daugiau finansavimo. Darbo grupės narys pastebėjo, kad tai yra viena pagrindinių priežasčių, kodėl institucijos neprisiima koordinuoti projektų. Didelė našta kyla iš įvairių reikalavimų: pirkimų procedūrų, ataskaitų, vidaus administravimo, kontrolės. Koordinatorius vaidmuo reikalauja labai daug laiko ir žmogiškųjų išteklių. Koordinavimas ne visada reiškia daugiau pritraukto finansavimo. Dėl to institucijoms dažnai racionaliau dalyvauti keliuose projektuose kaip partneriams, o ne koordinuoti vieną projektą. Darbo grupės narys pažymėjo, kad šiuo metu Lietuvos mokslo taryba Lietuvos pareiškėjams organizuoja mokymus – grupines konsultacijas. Šios veiklos orientuotos į praktinę pagalbą pareiškėjams ir yra viena iš „Europos horizonto“ akceleravimo veiklų. Mokymai vyks iki 2026 metų pabaigos, jie aktyviai viešunami, o pareiškėjai kviečiami aktyviai dalyvauti.

Posėdžio pirmininkas

Posėdžio sekretorius

Viešai skelbiama protokolo versija yra nuasmeninta – joje nenurodomi asmenų vardai, pavardės ar kiti duomenys, leidžiantys tiesiogiai ar netiesiogiai identifikuoti asmenis.